

Zenon Hendel

Dobrzejowice, st. 2, gm. Żukowice,
woj. legnickie, AZP 67-18/51

Informator Archeologiczny : badania 31, 18-19

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Stanowisko produkcyjne kultury przeworskiej: odkryto regularny, kolisty w planie obiekt o średnicy 1,5 m, ze ściankami starannie wylepionymi gliną (grubość wyprawy wynosiła 2-4 cm). Jego eksplorację przesunięto na następny sezon badań.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Wydziale Architektury PSOZ w Kielcach. Badania będą kontynuowane.

CZCHÓW, st. 10, gm. loco, woj. tarnowskie, AZP 107-63/38

- osada kultury ceramiki sznurowej (schyłek neolitu)
- osada ze starszej i środkowej epoki brązu z materiałem nawiązującym do cyklu spiralno-guzowego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. mgr. Pawła Valde-Nowaka i Pawła Madeja (Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Krakowie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 115,6 m².

Odkryto cztery obiekty archeologiczne. Obiekt 1/97 to nieckowata jama o średnicy 290 cm i głębokości dochodzącej do 55 cm od powierzchni gruntu, której jasnoszare wypełnisko zawierało duże ilości polepy, 272 fragmenty ceramiki i 20 wyrobów krzemieniarskich. Materiał ceramiczny i krzemieniarski zdaje się nawiązywać do wzorców znanych z kręgu kultur cyklu spiralno-guzowego (starsza i środkowa część epoki brązu). Obiekt 2/97 uwidocznił się pod warstwą ziemi ornej jako owalna plama o wymiarach 120 x 210 cm. W przekroju pionowym miał kształt nieckowaty i głębokość 50 cm. W jego wypełnisku odkryto duże ilości polepy. Obiekt 3/97 na poziomie 30 cm rysował się w postaci szaropopielatej plamy o podkowiatym kształcie i wymiarach 320 x 180 cm. Sięgał do głębokości 60 cm. W jego wypełnisku został odkryty pojedynczy fragment ceramiki i narzędzie krzemienne (nóż płomienisty). Zabytki te wskazują na związki z kulturą ceramiki sznurowej ze schyłku epoki kamienia. Obiekt 4/97 to jama o prostokątnym zarysie (150 x 200 cm) i głębokości sięgającej 80 cm. W wypełnisku o barwie szaropopielatej nie odkryto zabytków.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Pracowni Archeologicznej w Igołomii Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie.

Wyniki badań będą publikowane w czasopiśmie „Acta Archeologica Carpathica”, t. XXXIV, 1997-1998, s.5- 24

Badania będą kontynuowane.

Deszkowice, st. 1, gm. Sułów, woj. zamojskie - patrz: wczesne średniowiecze

Dobryszce, st. 19, gm. loco, woj. piotrkowskie - patrz: wczesne średniowiecze

DOBZEJOWICE, st. 2, gm. Żukowice, woj. legnickie, AZP 67-18/51

- osada kultury pucharów lejkowatych fazy lubońskiej (neolit)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu i październiku przez mgr. Zenona Hendla. Finansowane przez PSOZ. Siódmy sezon badań. Przebadano powierzchnię 4 arów.

Badania zostały przeprowadzone w strefie występowania na stanowisku zniszczeń, jakich dokonano podczas wydarzeń związanych z powodzią w 1997 r. Prace eksploracyjne skoncentrowano w wykopie nr IX, usytuowanym w miejscu występowania naruszonych pozostałości po osadnictwie pradziejowym, znajdujących się przy krawędzi piaskowni. W wyniku przeprowadzonych badań odkryto 126 obiektów związanych z dwiema fazami zasiedlenia tego terenu. Ze starszą fazą osadnictwa przypadającą na okres neolitu związanych było 91 % odsłoniętych jam, które zostały datowane na fazę lubońską kultury pucharów lejkowatych. Z tego okresu pochodziły pozostałości po budynkach słupowych, obiektach gospodarczych, jamach zasobowych i śmietnikowych. Młodsza faza zasiedlenia reprezentowała zaledwie pięć obiektów związanych z osadnictwem kultury łużyckiej z epoki brązu. Podczas przeprowadzonych badań wykopaliskowych pozyskano liczny materiał ruchomy, na który

składały się: naczynia gliniane oraz ich liczne fragmenty, przęśliki, szpule i krążki, zabytki kamienne w postaci fragmentów siekier, toporków, płytek szlifierskich, rozcieraczy i podkładek, zabytki krzemienne oraz zabytki kościane, na które składały się 2 dłuta, 2 szydła oraz zbiór pokonsumpcyjnych kawałków kości zwierzęcych.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Dolnośląskich Wiadomościach Prahistorycznych”, Głogów. Badania będą kontynuowane.

DUDKA, st.1, gm. Wydmyny, woj. suwalskie, AZP 20-75

- ślady osadnictwa schyłkowopaleolitycznego
- obozowisko środkowo- i późnomezolityczne
- groby szkieletowe z mezolitu
- obiekty kultury Zedmar (paraneolit)
- groby i ślady osadnictwa kultury amfor kulistych (neolit)
- groby kultury ceramiki sznurowej (neolit)
- ślady osadnictwa średniowiecznego i nowożytnego

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w okresie od 2 lipca do 1 sierpnia przez dr. Witolda Gumińskiego z udziałem mgr. Jana Fiedorczyka, mgr Ewy Gumińskiej, dr Miry Pyżuk (antropologa) oraz studentów Instytutu Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Finansowane przez Muzeum Okręgowe w Suwałkach i Instytut Archeologii i Etnologii PAN. Jedenaście sezon badań.

Kolejny sezon badań w Dudce. Stanowisko, którym jest (pokryta torfem) wyspa wraz z przybrzeżnym pasem okalającym ją właściwego torfowiska (powstałego po wyschniętym jeziorze) ulega coraz bardziej postępującemu niszczeniu na skutek: 1) używania ciężkiego sprzętu agrotechnicznego na miękkiej torfowej glebie, 2) wysuszenia torfowiska i wprowadzania nasadzeń leśnych wokół wyspy, 3) rabunkowej eksploatacji torfu w strefie brzeżnej.

Na obecnym etapie rozpoznania stanowiska, najważniejsze z punktu widzenia naukowego jest: 1) zlokalizowanie i przebadanie grobów ludzkich, 2) określenie tempa i charakteru zmian środowiska naturalnego na przełomie plejstocenu i holocenu oraz okresu atlantyckiego i subborealnego; i określenia wpływu tych zmian na miejscową populację zbieracko-łowiecką eksploatującą to środowisko, odpowiednio na przełomie paleolitu i mezolitu oraz mezolitu i (para)neolitu.

Badania przeprowadzono w trzech strefach stanowiska. Na centralnej kulminacji wyspy powiększono wykop IX od strony południowo-zachodniej i tym samym od miejsca odkrytego tam wcześniej grobu późnoneolitycznego.

Na południowo-wschodnim skraju interioru wyspy prowadzono badania w dwóch wykopach: I i VI. Wykop I powiększono od północnego-zachodu o 4 m² tak, aby dokończyć badania obiektu kultury Zedmar, w którym znaleziono uprzednio dwa ostrza kościane. Wykop VI, w którym uprzednio odkryto grób zbiorowy kultury amfor kulistych, rozszerzono o 35 m² od strony północnej.

Na południowo-wschodnim brzegu wyspy i w przyległej części jeziorzyska badania prowadzono w wykopie III i XI. Wykop III rozszerzono od północnego-wschodu, tj. od strony niezniszczonej jeszcze rabunkowym wydobywaniem torfu. Przebadano tu 16 m² na obszarze, gdzie występowały pochówki cząstkowe (wyposażenie w zawieszki z zębów lub bursztynowe) i ślady intensywnej aktywności gospodarczej z licznymi wyrobami drewnianymi i kościano-rogowymi. Badania prowadzono warstwami naturalnymi przy użyciu ręcznych łopatek i sit do przesiewania.

Wykop XI wytyczono po drugiej stronie dołu po rabunkowo wybieranym torfie, między wykopami I i III, a poniżej wykopu VI. Był to szurf o powierzchni 7 m².

Wykop I: Dokończono eksploatację obiektu kultury Zedmar - jamy zawalanej w stropie i wypełnisku kamieniami. Obiekt zachodził tylko nieznacznie na okalające go nowo przebadane metry. Poza typowymi zabytkami kultury Zedmar (ceramiką z domieszkami organicznymi, kośćmi zwierzęcymi